

GALGENVELD

isa maron
Galgenveld

De Noordzeemoorden, deel I

Uitgeverij Mistral, Amsterdam 2014

© 2014 Isa Maron
© 2014 Uitgeverij Mistral, Amsterdam
Omslagontwerp b'IJ Barbara
Omslagbeeld Victor Habbick / Trevillion Images
Auteursfoto Nick van Ormondt
Typografie Perfect Service

ISBN 978 90 488 2265 2
ISBN 978 90 488 2266 9 (e-book)
NUR 332

www.uitgeverijmistral.nl
www.twitter.com/Mistral_boeken
www.facebook.com/uitgeverijmistral

Mistral is een imprint van Dutch Media Books bv

Maandag

Het is dezelfde droom. Steeds weer dezelfde, verstikkende shitdroom. Kyra Slagter ligt in bed, joggingpak aan, een kop dampende kamillethee naast haar op het nachtkastje. Meestal helpt het, zo'n onderbreking van het woelen en het malen. Nu niet.

Mama zit aan de keukentafel als ze haar mobiel opneemt. Zondagochtend. Haar roze kimono hangt een beetje open, waardoor het kant van haar bh zichtbaar is. Ze zet haar koffiemok zonder een slok te nemen weer op tafel. Haar gezicht vervormt op een afschuwelijke manier. Zo ziet doodsangst eruit.

Inwendig vloekend rolt Kyra op haar zij, doet de lamp aan en pakt haar boek. Ze gaapt. Hoofdstuk 11. 'An Introduction to Crime Reconstruction. Insect Activity.' Vliegen, mieren, kevers. Bloederige wonden vol eitjes en larven. De zwarte, openstaande mond van een dode die een veilig onderkomen biedt voor het jonge leven van de bromvlieg.

Haar moeders gezicht is op slag lijkwit. Ze probeert iets te zeggen, maar verslikt zich in haar eigen speksel. Ze hoest. Huilt. Laat zich niet geruststellen. Die dag herhaalt ze het steeds weer – tegen anderen en vooral tegen zichzelf. Dit is niet goed, dit is niet goed.

Zestig kilometer. Een vlieg kan een kadaver vlak na de dood traceren op een afstand van zestig kilometer. Binnen acht uur worden de eerste eitjes gelegd. Soms al meteen na het overlijden. Na vijftien uur ontstaan de eerste larven, die zich te goed doen aan het vlees van de dode.

Paniek. Haar vader, haar moeder en haar broer praten door elkaar heen. Is ze... Kan het... Zou... Misschien... Jarno pakt zijn mobiel en begint iedereen die hij kan bedenken te bestoken met berichtjes. Ma-

ma gooit giftige verwijten in het rond. Ze hadden veel eerder... Waarom hebben ze niet... Als...

Al na dertig minuten kunnen er lijkvlekken ontstaan. Bloed zakt naar beneden, naar de laagst gelegen delen van het lichaam. Als het lijk wordt omgedraaid verplaatsen de lijkvlekken zich. Dit fenomeen stopt als het bloed begint te ontbinden.

De zon schijnt in haar ogen. Alles is verblindend wit. Ze is iets kwijt. Ze kijkt panisch om zich heen. Waar? Waar is het in godsnaam? Ze zal sterven als ze het niet vindt. Iemand zal sterven als ze het niet vindt.

Haar moeder gilt. Hoog. Indringend. Als een industriële zaag die door hardhout gaat. Kyra slaat haar handen voor haar oren. Ze staat in de keuken. De kraan loopt. Ze wil hem dichtdraaien, maar durft haar handen niet van haar oren te halen.

Mama ijsbeert door de keuken. Ze heeft geen gezicht. Kyra ziet alleen de handen die het hoofd grijpen, en elkaar, ineengeslagen, als in een gebed. Shit, die klaagzang. Dat geluid. Ze kan het niet aanhoren. Het is alsof het verdriet van alle generaties die haar voorgingen erin doorklinkt. Al die ziektes, al dat verlies, al die dood.

Ineens staat Jarno in de keuken, een grote koffer naast zich. Hij brult iets. Zijn stemgeluid is zwaar en donker. Ze rilt.

'We moeten!' roept haar broer. 'Nu!'

Maar ik ben iets kwijt, denkt Kyra. Ik moet zoeken. Ik kan niet zonder. Paniek klemt haar fijn. Verplettert haar. Ze wordt overspoeld door een immense drang tot... tot... Ze weet het niet.

Ze gaan. Haar moeder en haar vader en haar broer. Ze staan op straat, in het overweldigende zonlicht. De huizen groeien, rekken zich uit, raken elkaar ergens hoog boven haar. Het wordt donker.

'Jij niet,' zegt haar moeder terwijl ze in een gigantische auto stapt. 'Jij bent nog te klein.'

Ze is iets kwijt.

Heel vroeg in de ochtend gaat haar mobiel. Jezus, denkt Kyra Slagter als ze wakker schrikt. Wie? Hoe erg? Haar hart bonkt. Instinctief wil ze wegrennen. Ze duwt zich omhoog en voelt de bladzijde van haar

boek aan haar wang plakken. Ze trekt zich los en in het schijnsel van de leeslamp naast haar bed ziet ze de beelden waar ze gisteren mis-selijk van werd: de zakelijke autopsiefoto's van een vermoord kind.

De iPhone speelt zijn deuntje weer. Jarno. Haar stem hapert als ze opneemt, krakend en kuchend roept ze 'Ja?' Ze luistert naar haar broer en beseft dat het een geluk is dat ze tijdens het lezen van *Criminal Profiling* in die verlossende slaap is gevallen, haar joggingpak en sokken nog aan. Binnen drie minuten is ze beneden, heeft ze haar scooter gestart en scheurt ze langs het Noordhollands Kanaal richting het IJ. De wereld is absurd groen en houdt zich verscholen achter een dikke mist. Het lijkt alsof ze in een kleine, heldere luchtbel door de witte slierten vliegt. Nog steeds ziet ze het vermoorde meisje uit het boek. De mond die een stukje openstaat. Het roze schuifspeldje in het warrige haar. De donkere vlekken in de smalle nek. Ze slikt en probeert het beeld van zich af te zetten.

Op het lange rechte fietspad door het Florapark belt ze haar broer terug.

'Je neemt me niet in de maling, hè?'

'Is het 1 april dan?' vraagt Jarno. 'Het is moord. Echt moord. De politie is er nog niet.'

'Hoe lang hangt hij daar al? Kan toch nooit lang zijn. Ligt er geen stoel, is het geen zelfmoord?'

'Nee, nee, er is hier niks, alleen die dode man aan de lantaarnpaal.'

'Shit man. Zie je zo. Ben er bijna.'

Kyra racet onder de Johan van Hasseltweg door, langs de school waar haar broer zijn diploma heeft gehaald. Nog een minuut of zo, dan is ze er. De weg langs het Noordhollands Kanaal lijkt ineens vreselijk lang.

*

Maud Mertens droomt van een vakantie in een rustig oord – niet te regenachtig en zeker niet te warm, iets als een kleine herberg in een rustgevend berglandschap, zo'n plek waar haar dochter nog niet

dood gevonden wil worden, maar waar Edwin en zij kunnen uitsla-
pen en niets aan hun hoofd hebben behalve de mogelijke wandel-
route en de lunch – als haar telefoon gaat. Het duurt even voor ze
het deuntje herkent. Snel, met de irrealistische hoop dat Edwin dan niet
wakker wordt, grijpt ze het toestel van het plankje.

‘Ja?’

Zo vroeg al een belletje van collega’s voorspelt meestal niets
goeds. Ze gaat rechtop zitten en gluurt naar de wekker. Kwart over
vijf.

‘Ik kom eraan. Buiksloterveer? Oké.’

Ze wurmt zich tussen het waterbed en de hometrainer door, vist
wat kleding uit de kast en hinkelt onhandig door de kamer terwijl
ze zich in twee broekspijpen tegelijk probeert te werken. Kanonnen.
Een dode bij de pont bij de Sixhaven. Nog geen tien minuten rijden
van de brave Noordse nieuwbouwwijk waar ze sinds een halfjaar
woont. Haar eerste zaak in haar nieuwe eigen buurt. Telefoon. Sleu-
tels. *Go, go, go.* Jezus.

*

Kyra Slagter probeert extra gas te geven om de rammelende scoo-
ter tot hogere snelheid te dwingen. Een lijk aan een lantaarnpaal in
Noord. Aan de waterkant, op de kade van het IJ. *Holy shit* zeg. Zo-
maar heeft ze de kans om erbij te zijn als de politie aan het werk gaat
en de eerste stappen naar de oplossing onderneemt. Dit is het echte
werk. Recht voor haar neus. Zou het een afrekening zijn, trouwens?
Dat is toch meer het soort dingen dat in West gebeurt. Of in het
kakkineuze zuidelijke deel van de stad.

Als ze er maar is voordat de politie aankomt. Omdat haar broer
het lijk ontdekt heeft, omdat ze al weet van de dode voordat de god-
ganse wereld het weet, heeft ze het gevoel dat het háár lijk is, háár
moord. Ze wil alles zien, alles meemaken. Niemand mag ook maar
iets doen voordat zij er is.

Ze schiet het platform bij de pont op, ziet het lijk – jesus, die man
hangt daar in zijn blote kont – en komt met slippende banden tot

stilstand. Gehaast zet ze de scooter op de standaard en sprint richting Jarno, die met een oudere man staat te praten. Er heeft zich een handjevol mensen verzameld, die allemaal verbijsterd naar het gruwelijke schouwspel kijken. Ze knikt naar haar broer, die een minimaal knikje terug geeft, en loopt meteen door langs de kade, recht op het lijk af.

De man hangt hoog in de lucht, aan de zeker zes meter hoge lantaarnpaal. Met zijn rug naar haar toe, zijn gezicht naar het water, alsof de moordenaar zo attent is geweest om aan het uitzicht van de dode man te denken. Ze rilt en stapt iets naar achteren.

Ze kijkt om, naar de toeschouwers, en twijfelt over wat ze zal doen. Respectvol afstand houden? Doen wat hoort? Ze hoort het verre geluid van een sirene harder en harder worden. Zo snel al. Goed dat ze plichtgetrouw zijn, maar haast maken heeft toch echt geen zin meer als ze het slachtoffer zo bekijkt. Nee, niet respectvol afstand houden, niet nu, niet bij deze unieke kans. Ze vist haar mobiel uit haar broekzak en begint te filmen. Eerst de omgeving, de kade, de pont, het handjevol mensen, de lantaarnpaal, dan de grond onder de man. Ze beweegt de mobiel langzaam naar boven, filmt de cognackleurige leren schoenen, de nette broek die verfrommeld op zijn enkels hangt, de blote, licht behaarde benen, de nutteloze handen. Iets sneller dan de bedoeling is – details! details zijn alles – schiet ze met de camera over de naakte billen heen en ze filmt de stille rug, het colbert, het bebloede overhemd en het gebogen hoofd, waarvan het gelaat verstopt is onder een bos halflange, woeste krullen. Ze zoomt in op zijn achterhoofd waar ze een wond denkt te zien, of in elk geval zijn de haren daar aan elkaar vastgeplakt. Er lijkt ook iets van een dun touwtje over zijn rug te hangen. Het camera-beeld wordt niet erg duidelijk omdat het nog niet licht genoeg is en haar mobiel moeite heeft met scherp stellen.

Ze hoort piepende banden achter zich en ziet een politieauto schuin op de weg parkeren. Nog even en ze zullen haar wegsturen. Kyra cirkelt met kleine stappen om het slachtoffer heen. Ze draait met de camera naar de politiewagens, langs café De Pont – donker en verlaten –, langs de loopbrug naar de IJpromenade en terug naar

het lijk, dat nu zachtjes in de opstekende wind heen en weer schommelt. De aanblik heeft iets onbeschrijflijk verdrietigs. De moderne lantaarnpaal die zomaar in een galg is veranderd, het onvermurwbare touw, het lichaam dat daar in zo'n gelaten houding aan de strop hangt, het hoofd scheef, de kin omlaag. Het bloed. De naaktheid van de man. Alsof de dood alleen niet al vernederend genoeg is.

'Toen ik de kade een halfuur geleden verliet was er niets te zien, zo mistig was het,' hoort ze de man die bij Jarno staat brommen. Zeker de schipper. 'Ik heb hier minstens een minuut of vijf gelegen voor ik weer naar de andere kant afvoer.'

'Hoeveel passagiers kwamen er aan boord?'

'Die naar de stad gingen? Een stuk of vijf, zes, zou ik denken. Niet veel. Het was een ongewoon rustige nacht. Tot nu toe dan.'

Kyra Slagter filmt snel nog meer van het slachtoffer, maar kijkt niet langer naar het beeld op haar mobiel. Haar aandacht wordt getrokken door de agenten. Ooit zullen dat haar collega's zijn. Ze is erbij. Staat midden in een fokking aflevering van *Dexter*, *CSI*, *Wallerlander*, *Luther*. Ze kijkt of haar mobiel de dode nog steeds in beeld heeft, ziet dat ze een stuk mistige lucht heeft gefilmd, draait de camera weg en zoomt dan in op de omstanders, de politie. Het wordt nu snel lichter.

Ze hoort de politieman telefoneren. Hij zegt dat de officier van dienst moet komen, en eigenlijk ook een forensisch onderzoeker, of zelfs meteen een plaats delict-unit. Hij roept haar. Gebaart dat ze moet komen. Ze stopt haar mobiel in haar jaszak en negeert hem. Dit is veel beter dan een krimi op tv. Daarin wordt dit deel van het verhaal overgeslagen, beginnen de beelden als het lint al hangt en er een massa mensen in witte plastic pakken rondloopt. Maar die eerste minuten, meteen nadat het lijk gevonden is, daar is ze altijd benieuwd naar geweest. Zo voelt dat dus, die stilte voor de storm.

Kyra staat onbeweeglijk. Met haar rug tegen het hek langs de kade, naast de dode man, met niets dan klotsend water achter haar, overziet ze alles. Het tafereel lijkt onder een vergrootglas te liggen. Het is alsof de mist wijkt en alles scherper is dan scherp. Super HD. Ze ziet alles gelijkelijk. De nerveuze tic van de oude schipper, die on-

afgebroken aan het puntje van zijn snor pulkt. De onzekere blik van de jonge agent. Een meisje dat met haar mobiel staat te rommelen. Een onverzorgde ouwe vent. Twee kerels die met elkaar staan te smoezen, met stoere handgebaren. Het is vreemd stil op de kade. Misschien door de resten mist boven het water, door de nabijheid van de dode.

Er komt een nieuwe politieauto aan. Een paar agenten stappen uit. De rol met plastic lint verschijnt. Een agent haalt een fotocamera uit een tas. Een ander bekijkt de situatie met een camcorder in de aanslag. Onwillekeurig legt ze haar hand op de jaszak met haar telefoon. Misschien heeft niemand gezien dat ze gefilmd heeft en kan ze de opname houden. De hele tijd verwacht ze dat een van de agenten naar haar toe zal komen om haar te bevelen de beelden te wissen.

‘Hé, jij daar..’ Een jonge agent loopt met grote passen op haar af. ‘Ga daar nou eens weg.’ Hij kijkt haar geïrriteerd aan. Achter hem parkeren nog twee auto’s naast de fietsenrekken. Een grote vrouw in een lange zwarte jas met felgekleurde bloemen stapt gehaast uit. Desigual, registreert Kyra. Sophie had vorig jaar ook zo’n jas. Ze werpt nog een blik op de dode man aan de galg. Doet een stap naar voren. Het is alsof... Hij komt haar ineens bekend voor, het slachtoffer. Zijn kin hangt op zijn borst. Maar nu de mist bijna verdwenen is, de zon boven het Centraal Station uit komt en de stralen op zijn wilde krullen vallen, nu ze recht voor hem staat en de gehele gestalte haar ineens zo duidelijk voorkomt... Ze doet nog een stap vooruit, staart hem recht van onderen aan. De aanzwellende wind blaast de krullen een kort moment opzij. Het beeld van de dode man met de halfgesloten ogen en de onnatuurlijke gelaatskleur verspringt en ze ziet dezelfde man: levend, pratend, gebaren makend, de krullen strak naar achteren getrokken in een nonchalante knot. Nee. Onmogelijk. Een koude windvlaag blaast dwars door haar spijkerjack.

‘Ik ken hem,’ fluistert ze tegen de agent, die inmiddels naast haar staat. ‘Jezus... Het is meneer Gaullier.’

Maud Mertens staat naast de auto. Voor haar neus is het chaos. Twee agenten zijn druk in de weer met het spannen van afzetlint. Een paar andere collega's houden de toegestroomde reizigers op een afstand. De stadsbussen proberen in de menigte hun gebruikelijke rondje op de doodlopende weg te draaien om terug te kunnen keren naar het noorden. Een automobilist toetert agressief omdat hij er niet door kan.

Aan de lantaarnpaal die rechts van haar op de kade staat, hangt de dode man. Een donkere gedaante tegen een schimmige achtergrond. Een galg op Volewijck, denkt Maud Mertens. Net als in de Gouden Eeuw, toen ten noorden van de historische vaarroute de muggen over de moerassen heersten en de lege oever gebruikt werd om terechtgestelde misdadigers tentoon te stellen. Een openlucht-museum met half opgevreten lijken was het hier toen.

‘Wat hebben we?’ vraagt Mertens aan de chef van dienst.

‘Rond vijf uur gevonden.’ De chef – een man die ondanks zijn gebrek aan lengte gezag uitstraalt – knikt richting het slachtoffer. ‘Door de schipper van de pont en zijn enige passagier. Slachtoffer is een man. Lijkt al enige tijd dood, voor zover ik dat kan beoordelen. Niemand heeft iets gezien. We hebben hem maar even laten hangen.’

‘Officier al gebeld?’ vraagt Mertens. ‘TGO?’

‘Zeker.’ Hij kijkt op zijn horloge, alsof ze daaruit tevoorschijn zullen komen. ‘Maar dat duurt wel even. Wat wil je?’

Er stopt een auto bij het café en een man met een grote filmcamera stapt uit.

‘Zo snel mogelijk afzetten,’ zegt Mertens. ‘Dat lichaam moet uit het zicht.’

‘Ik heb al gebeld maar we hebben geen afzettingen die hoog genoeg zijn.’

Mertens kijkt omhoog naar het lichaam, waarvan de voeten op een hoogte van een meter of twee hangen.

‘Een tent kan er ook niet overheen,’ zegt een van de collega’s, die komt aanlopen, volkomen overbodig.

Improviseren, dat leren ze je niet op school, dat leer je alleen in de praktijk en soms is het zo verdomd vermoeiend. Bij het lint staan al fotografen. Waar komen die toch zo snel vandaan? Ze moet als de donder uitzoeken wie de man is en zijn familie op de hoogte brengen.

‘Voordat die pont afvaart wil ik alle namen van de passagiers genoteerd hebben,’ zegt ze. ‘Snel graag.’

Ze kijkt om zich heen. Even verderop ziet ze haar collega Niels Bingsten met een slaperig hoofd uit de auto stappen. Lang, mager, enigszins slungelig – hij ziet eruit als een verwarde professor, maar is een geweldige politieman. Ze kennen elkaar al jaren.

‘Fotograferen en veiligstellen,’ zegt ze tegen twee technisch specialisten en weer bestudeert ze de situatie. ‘Alles. Van de kade tot aan achter het gebouw. Inclusief de fietsenstallingen en het terras daar.’

Als chef Bitter zijn wenkbrauwen optrekt schudt ze haar hoofd.

‘Ik weet het, maar ik wil elke sigarettenpeuk en elke chocolade-wikkel hebben. Je weet nooit. En stuur die journalisten weg. Of zet ze allemaal bij elkaar, om de hoek bij het café. Ik wil de boel hier binnen vijf minuten afgezet hebben.’ Mertens zwaait met haar arm richting de pont en de loopbrug verderop. Het zijn de beste plekken om foto’s te nemen en ook al is bescherming onbegonnen werk, de dode heeft recht op privacy.

Ze kijkt om zich heen, naar de fietsers en de jongeren op scooters, voetgangers die op de kade samendrommen, de bussen en de auto’s die zich overal tussendoor dringen en weer nieuwe hordes forensen uitbraken. Een onhoudbare golf die over haar plaats delict stroomt.

‘Dat meisje daar,’ zegt ze geërgerd. ‘Waarom staat zij zo dicht bij het slachtoffer?’

‘Ze zegt dat ze hem kent,’ zegt de bureauchef, terwijl Mertens on-

der het lint door duikt en richting de lantaarnpaal loopt.

‘Ik praat met haar. Zet jij verder alles in gang?’

Zonder energie te verliezen aan een antwoord loopt de chef weg om zijn mensen aan te sturen. Maud Mertens stapt op de jonge vrouw af, die als gehypnotiseerd naar het lijk staart.

‘Ik denk niet dat hij gewurgd is,’ zegt het meisje terwijl ze vreemd genoeg onafgebroken naar het lichaam blijft kijken. Het kind lijkt een jaar of achttien. Niet al te lang, een meter zeventig of zo. Warrig blond haar in een slordige paardenstaart. Ze draagt een grijs joggingpak en een donkerblauw spijkerjack. Voetbaltype, denkt Mertens. Stoer, Miley Cyrus met lang haar. Of Rihanna, maar dan licht.

‘Vermoedelijk is hij op een andere plaats gedood en hier opgehangen,’ zegt ze. Ze staat met haar voeten op schouderbreedte, de knieën overstrekt, handen in de zakken. ‘Kijk maar naar zijn achterhoofd, en naar zijn overhemd. Daar zit behoorlijk wat bloed.’

Maud Mertens bestudeert kort het lichaam, werpt een geërgerde blik opzij, maar het meisje kijkt haar nog steeds niet aan. Ze houdt haar hoofd een beetje scheef en knijpt haar ogen half dicht.

‘Die broek op zijn enkels lijkt me een statement,’ zegt ze. ‘Verneering. Iemand wil hem letterlijk en figuurlijk voor lul zetten.’

Wat doet ze hier? Welke idioot heeft toegestaan dat ze verdomme bij het lijk rondhangt?

‘Het kan ook iets seksueels zijn,’ vervolgt het meisje onverstoort. ‘Maar dan zou je verwachten dat zijn geslacht verwondingen had. Of zijn anus misschien.’

‘Kennen wij elkaar?’ vraagt Maud Mertens, terwijl ook zij weer naar het dode lichaam kijkt. Niks te zien aan de edele delen of de kont van die kerel. Dan ineens draait het wicht zich naar haar toe en steekt met een onderzoekende blik in haar groene ogen haar hand uit. Een open gezicht, vrolijk – maar ook brutaal, met een licht cynisch trekje om de mond.

‘Kyra Slagter,’ zegt ze. ‘Deze man is kunstdocent op mijn school. Mijn broer heeft het lichaam gevonden. En nee, we kennen elkaar niet.’

‘Maud Mertens, recherche.’ En nou opgedonderd, denkt ze.

Nu het zonlicht op het lichaam schijnt kan Kyra zich niet voorstellen dat ze Marc Gaullier niet eerder herkend heeft. Maar het is zo raar. Sowieso is het absurd dat hier een lijk hangt. Dat het iemand is die ze zelf kent is nog veel idioter.

Marc Gaullier. Dood. De razend knappe kunstdocent op wie ongeveer de halve school verliefd is. Hij draagt een pak. In de klas liep hij altijd in vrijetijdskleding. Witte linnen hemden, helblauwe spijkerbroeken, dat soort artistiekerige dingen. Sneakers. Nu hangt hij hier in een grijs krijtstreepje, bebloed, halfnaakt, met ouderwetse herenschoenen aan zijn voeten. Van die dingen die haar vader draagt. Het is duidelijk dat hij hier niet is gestorven, maar dat iemand hem hier heeft opgehangen. Tontoongesteld. Ze moet die rechercheur alles vertellen wat ze weet.

‘Ik wil je broer graag wat vragen stellen,’ zegt de rechercheur. ‘Straks.’ Ze knikt naar de groep waar Jarno bij staat. ‘Daar even wachten graag.’

‘Ik herkende hem eerst niet,’ zegt Kyra. Ze begrijpt het niet, die rechercheur. Kan het ook niet begrijpen. ‘Op school draagt hij nooit een pak. En nu met zijn haar los en zo. Hij is achtendertig, trouwens. Getrouwd, woont hier in Noord, waar hij ook zijn atelier heeft, en hij geeft les aan het Damstede.’

‘Een van mijn collega’s neemt jouw verklaring zo meteen op,’ zegt Mertens. Ze lijkt te wachten tot ze wegloopt, maar Kyra denkt nog na over hoe ze Maud Mertens aan de praat kan houden zodat ze nog even in de buurt kan blijven en op de voet kan volgen wat er gebeurt.

‘Nu wegwezen,’ zegt de rechercheur terwijl ze naar het groepje mensen achter het plastic lint wijst. ‘Dank je wel.’

‘Hij woont op de Nieuwendammerdijk,’ zegt Kyra terwijl ze langzaam wegloopt. ‘Noord is een dorp. Ik zou zijn vrouw maar snel op de hoogte brengen.’

Ze loopt naar de groep getuigen, waar haar broer samen met de schipper het middelpunt van is. Er staan mensen omheen. Allemaal

nieuwsgierigen, net als zij. Ellende is als een zwart gat. Het zuigt alles in zijn omgeving op. Het trekt aan je, ook al verzet je je. Het stopt pas als de oorzaak weggenomen wordt.

Ze pakt haar mobiel om eindelijk Wim te bellen – als ze ooit een reden had, is het nu, hij moet dit weten, dit zet alles op zijn kop – maar Jarno is net klaar en draait zich naar haar toe.

‘Bizar,’ zegt hij. ‘Even nog een uurtje pitten, dacht ik, en dan naar college. Hangt er gewoon een lijk. Ik moest meteen aan jou denken, met je moordhobby.’

‘Ik ken hem,’ zegt Kyra zacht. Ze probeert kalm te blijven, maar in haar hoofd vliegen een paar zwermen vragen rond. Ze kan ze niet bijhouden. Ze maken duizelingwekkende duikvluchten.

Haar broer staart haar glazig aan.

‘Wát?’

‘Het is mijn kunstdocent. Marc Gaullier. Die van verderop op de dijk.’

‘Serieus?’

‘Ik heb hem voor kunst. Van die extra lessen van vorig jaar, weet je nog?’

‘Shit man, dat zag ik helemaal niet. Ik dacht dat het een of andere drugsdealer was. Of een mensenhandelaar, weet ik veel.’

Peinzend staart hij naar het lijk en hij spreekt uit wat ze denkt.

‘Waarom zou iemand hem nou vermoorden? En waarom zo?’

De politie is nu bezig om het afgezette gebied te vergroten. Ze plaatsen hoge afscheidingen en leiden de stroom voetgangers – de ochtendspits komt nu echt op gang – naar de andere kant van café De Pont, waar ze ook een afscheiding neergezet hebben zodat het hele gebied rondom de man nu afgesloten is.

*

Wat is dat toch met meiden van die leeftijd, vraagt Maud Mertens zich geërgerd af. Maar voordat ze – als altijd – kan vaststellen dat ze het antwoord niet weet, wordt ze gestoord door het geluid van haar telefoon. Slagter, waar kent ze die naam van? Daar was iets mee.

Straks even vragen aan Niels, die weet het wel.

‘Dag lieverd,’ zegt haar moeder.

Mertens kijkt op haar horloge. Zeven uur inderdaad. ‘Dag mam. Alles goed met jou?’

‘Ik heb weinig tijd om te bellen.’

‘Oké,’ zegt Mertens geduldig. ‘Ga je wat leuks doen?’

‘We hebben vandaag eieren met spek.’

Mertens probeert zich te concentreren op het dagelijkse ritueel met haar moeder. Ze stelt zich voor hoe de oude vrouw daar zit, op haar kamer, met de ouderwetse telefoon van bakeliet, ongeduldig naar de deur kijkend, als altijd al half op weg naar haar ontbijt.

‘Dan zou ik maar snel gaan.’

‘Dus ik hang op, goed?’

‘Prima hoor. Ik spreek je morgen.’

Zonder te antwoorden heeft haar moeder opgehangen. Mertens kijkt van een afstandje naar haar collega’s, die allemaal druk zijn. Bewijs veiligstellen, dat is nu het belangrijkste. Ze vloekt als alweer haar telefoon gaat.

‘Maud, Joris Verstraten hier. Ik vroeg me af of jullie al mededelingen doen.’

‘Wat dacht je zelf? Ik ben hier net.’ Die verdomde media. Vinden altijd dat ze overal hun neus in mogen steken, op de meest onkiese momenten, en beroepen zich dan op het grotere belang.

‘Ik vraag het maar,’ zegt hij. ‘Voor je het weet staat er van alles op het net, snap je?’

‘Het lijkt me beter dat ik eerst mijn werk doe.’

‘Prima, als jullie dan niet zeuren over het mijne.’

Ze hangt op zonder antwoord te geven.

‘Ivo,’ roept ze naar een van haar collega’s. ‘Fotografeer ook de omgeving. De toeschouwers, iedereen.’ Je weet nooit.

Ze gaat met haar rug naar het lichaam staan en staart over het water van het IJ. Het Centraal Station ligt aan de overkant van het water, het nieuwe ronde dak glanzend in de opkomende zon. Daarachter de stad als een doolhof, vol plekken om je te verbergen. Haar blik verschuift naar de nieuwe woonblokken aan het Westerdok en

naar de Silodam. In de verte de kranen van de havens. Ze draait om haar as en ziet de IJ-oever, het EYE-museum – laag en wit als een hoekige golf –, de woontorens verderop. Een massa mensen hier vlak in de buurt en dan toch hangt deze man hier, zomaar, midden in de stad. Ze draait verder rond en visualiseert de fietsbrug en looproute naar het museum, achter de schermen die haar collega's daarnet neergezet hebben, de twee parkeerplaatsen voor automobilisten die passagiers komen wegbrengen of juist ophalen, het café met zijn terrassen aan weerszijden van het rode bakstenen gebouw met de door witte latten in kleine ruitjes verdeelde ramen, de weg en het fietspad noordwaarts. Verderop is nog de sluis over het kanaal, richting het oostelijk deel van Noord.

Ook al is dit een doodlopende weg – een stuk van de stad dat letterlijk in het water eindigt – toch zijn er flink wat mogelijkheden om snel te verdwijnen. Welke vluchtroute heeft de moordenaar gekozen?

Ze kijkt omhoog naar het slachtoffer. Eerst haar eigen indruk. Haar intuïtie toelaten. Dan de feiten, steeds meer feiten. En dan pas de overtuigingen van anderen. Nu moet ze als de wiedeweerga naar zijn vrouw om het slechte nieuws te brengen, daar had het meisje Slagter wel gelijk in.

Weer hoort ze haar telefoon piepen. Ditmaal een journalist die haar via sms vragen stelt. Godsakke. Het liefst zette ze het geluid van de smartphone uit, maar dat is ondenkbaar in deze fase van het onderzoek. Ze stopt het toestel weer weg en probeert zich te concentreren.

Aan de witte, wasachtige handen van de man ziet ze geen trouwring. Hij draagt een donkergrijs pak, een lichtpaars overhemd met donkerrood bebloede voorpanden en kraag, geen stropdas. Geen riem in de afgezakke broek, dat is vreemd. Dure leren schoenen, veters netjes gestrikt, pas gerepareerde zolen. Op de achterkant van zijn hoofd lijkt inderdaad een wond te zitten. De donkere krullen van de man zijn daar aan elkaar gekoekt.

Als ze zich omdraait ziet ze een heel groepje persfotografen bij het lint. De collega's die de afscheiding neerzetten zijn nog niet klaar

en bij het open stuk staat een vent met een camera met telelens. Ze ziet een collega met hem praten, maar hij laat zich niet wegsturen. Niet op letten. Je niet ergeren. Concentreer je.

Ze bestudeert het lichaam. Neemt de tijd. Loopt er in steeds wijdere banen omheen, tot ze het gevoel heeft niets nieuws meer te kunnen ontdekken. Pas dan – en nog knaagt de onzekerheid of ze niets over het hoofd ziet aan haar – laat ze de geheel in witte pakken gehulde collega's toe om te filmen en fotograferen.

'Foto- en videomateriaal van de omgeving buiten de afzetting is klaar,' zegt Niels Bingsten terwijl hij bij wijze van groet naar haar knikt. 'De schouwarts is net aangekomen.'

Rondom haar hoort ze de sluiters van de digitale camera onafgebroken klikken. *Crime Scene Photography*, Timo Verdonk heeft haar het boek van zevenhonderd pagina's laten zien. Maandenlang heeft hij er een cursus voor gevolgd.

'We hebben verklaringen van de mensen die hier stonden toen wij aankwamen,' zegt Niels Bingsten. 'Dat waren er niet zoveel. De schipper en Jarno Slagter. Vlak na hen arriveerden nog een paar passagiers voor de pont. Die heb ik gesproken, maar we hebben niemand gevonden die ook maar iets gezien heeft.'

'De rest van het publiek?

'Alleen zo'n zwerver, een van de vaste bewoners van de pont. Verder allemaal later aangekomen. Normaal ochtendspitsverkeer.'

'Geen enkele getuige dus?'

'Nope.'

'Camera's?'

'Nog niet aan deze kant van het IJ, alleen bij het Centraal Station.'

'Iemand van het café iets gezien?'

'Die zijn nu net pas aangekomen en zijn speciaal voor ons opengegaan.'

'Slagter, zegt die naam jou iets?'

'Vermissing, jaar of vier geleden,' antwoordt Bingsten.

Ach ja. Een vermist meisje. Dat was het. Nooit gevonden, als ze het goed heeft.

'Familie?' vraagt ze.

‘Broer en zus geloof ik. Toeval, neem ik aan. Die vermissing zal niets met deze zaak te maken hebben.’

Een spectaculaire moord en geen getuigen. De media. De burgemeester. De chef. Justitie. Iedereen zal over zijn eigen benen struikelen om maar als eerste de juiste informatie aan het publiek te verstrekken. Om de dader in zijn kraag te vatten. En nog geen enkele aanwijzing.

Het duurt voor haar gevoel een eeuwigheid voordat de politiefotograaf en de jongen met de camcorder klaar zijn met het vastleggen van het opgehangen lijk.

‘Heb je alles?’ vraagt Mertens voor de zekerheid. De collega’s knikken. ‘Haal hem dan in godsnaam naar beneden, voordat er nog veel meer mensen die arme kerel op beeld hebben.’

‘Moeten we niet wachten?’ vraagt Bingsten, die inmiddels naast haar staat. Mertens schudt haar hoofd en een van de collega’s gooit hem een wit pak toe.

‘Duw jij hem iets omhoog?’ vraagt een van haar collega’s aan Niels Bingsten. ‘Dan kan ik als het gewicht eraf is de knoop losmaken.’

Bingsten gromt een onduidelijk bezwaar, trekt het pak en een paar handschoenen aan en grijpt de benen van de man.

‘Godskolere,’ zegt hij terwijl hij zich overduidelijk inspant om het lichaam omhoog te krijgen.

‘Nog even,’ zegt de collega die de knoop losmaakt.

‘Kom helpen,’ roept Bingsten naar een paar nieuwe collega’s in het wit, die net aan komen lopen. Iemand helpt met het laten vieren van het touw en een ander helpt Bingsten bij het aanpakken van het lijk.

‘Maak hem los,’ beveelt Mertens als het lichaam laag genoeg is. ‘Ik wil dat touw voorlopig nog voor onderzoek om de paal laten.’

Bij de afzetting staat inmiddels een heel legertje journalisten. Het is een snelgroeïende soort. Doet het op elke ondergrond. Tv, ziet ze. Ze herkent Maartje Zwiers van AT5 en Hugo Stilton, die misdaadreportages schrijft voor de krant. Ze roepen haar, maar ze reageert niet. Even verderop torent zelfs een fotograaf boven de afzetting uit om het losmaken van het lichaam te fotograferen.

‘Is de tent er al?’ vraagt Mertens aan een collega in uniform. ‘Laat

ze nu meteen iets neerzetten of stuur die lui anders weg.’

Ze groet de schouwarts en gaat aan de kant staan kijken hoe hij met zijn team aan de slag gaat. Het lichaam wordt voorzichtig bestudeerd. De eerste feiten worden genoteerd. Meer foto’s, meer filmbeelden. De naaktheid van de man is ineens veel schrijnender nu hij in zijn blote kont op de grond ligt. Het schaamhaar is kortgeknipt en gedeeltelijk weggeschoren. De penis ligt verschrompeld tegen zijn dij. De eerste keer dat ze een slachtoffer op een vindplaats gefotografeerd zag worden, voelde Mertens schaamte. Natuurlijk was het geen sensatiezucht en had het een duidelijk doel – maar toch.

Het gezicht van de dode is gehavend. Zijn bovenlip is gebarsten. De mond stijf dicht alsof hij woedend is en nog steeds zijn kaken grimmig op elkaar geklemd houdt. Bloeduitstortingen – of in elk geval vlekken – rond zijn neus en ogen. Het gezicht is vreemd bol, gezwollen, maar anders dan ze eerder zag. Alsof hij zijn adem inhoudt.

‘Hij is niet hier gestorven,’ zegt de schouwarts zonder op te kijken. ‘Ik kan nog niet precies zeggen hoe lang hij al dood is, maar ik denk al wel een tijdje. Ik denk ook niet dat het moordwapen die strop daar is.’

Hij zwijgt en gaat verder met zijn werk.

Achter zich hoort Maud een auto remmen, autodeuren slaan met een harde klap dicht. De schouwarts kijkt even op en net als Mertens ziet hij een kleine vrouw met kort witblond haar tussen de afzettingen door komen. Zonder iets te zeggen kijkt hij Mertens even aan en concentreert zich dan weer op de dode. Snelle, boze voetstappen komen dichterbij.

‘Dus jullie zijn alvast begonnen?’

‘Ook goedemorgen,’ antwoordt de arts monotoon.

‘Ik hoor dat hij opgeknoopt was?’ Officier van justitie Barbara Ruigbot kijkt omhoog naar het touw aan de lantaarnpaal. Mertens bestudeert haar. Met haar helblonde haar, haar niet opgemaakte lichtgrijze ogen, de pupillen als speldenknopjes, heeft ze iets weg van een buitenaards wezen. Haar smalle lippen zijn rood geverfd en ze draagt een mantelpak dat vast van een of andere designer is want het doet klassiek en toch hypermodern aan.